

“Elk topsporttalent verdient de begeleiding die het nodig heeft”

Voorzitter Cors Westerdijk over het Expertisecentrum Voortgezet Onderwijs & Topsport

Het Expertisecentrum Voortgezet Onderwijs & Topsport, voormalig Stichting LOOT, is een onafhankelijke stichting die al dertig jaar de verbinding vormt tussen alle Topsport Talentscholen in Nederland en deze helpt de optimale leer- en sportomstandigheden voor talentrijke sporters te creëren. Vanaf het nieuwe schooljaar in 2021 ondersteunt het Expertisecentrum ook scholen die voor een individuele leerling met een NOC*NSF-status maatwerk willen leveren op grond van de beleidsregel van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

DOOR HENDRIK MEIJNDERS

Het Expertisecentrum Voortgezet Onderwijs & Topsport stelt zich sinds 1 januari jongstleden ook op als serviceorganisatie voor de school die een goed alternatief vormt als een Topsport Talentschool voor het talent te ver weg is of niet de juiste opleiding biedt. Het Expertisecentrum biedt die school onder voorwaarden informatie, advies en scholing over het planmatig aanbieden van faciliteiten aan sporttalenten, conform de beleidsregel 'Verstreking licentie Topsporttalentschool 2020'.

Sinds een jaar is Cors Westerdijk voorzitter van het Expertisecentrum Voortgezet Onderwijs & Topsport. Saai was het tot nu toe geen moment. “Ik ben ook directeur van het Lucent College in Hilversum en kijk inderdaad terug op een hectische tijd. Zowel in de topsporttalentprogramma's als in het onderwijs hebben wij al die tijd moeten anticiperen op de COVID-maatregelen. En in het onderwijs wordt nog steeds vooral thuis lesgegeven. Terwijl de kwaliteit van ons vak 'm juist ook zit in het hebben van veel contact en dat is sinds het ontstaan van de crisis ontegenzeggelijk minder geworden. Topsport Talentscholen hebben nu eenmaal een passie die we graag willen overbrengen op onze leerlingen, dat is online lastiger. Maar onze prachtige club mensen ondersteunt ook in deze crisis de talenten, hoe pittig dat ook is. Ik ben er oprecht trots op dat ik hun voorzitter mag zijn.”

“Topsporttalenten werken doelgericht aan sport, moeten hun schoolwerk uitstekend plannen, regelen vrijwel al hun zaken op eigen initiatief. Je zou willen dat elke leerling zo was!”

Cors Westerdijk

Nieuwe opdracht

Westerdijk vervolgt: “Topsporttalenten zijn vaak modelleerlingen. Ze werken doelgericht aan sport, moeten hun schoolwerk uitstekend plannen, zo nodig met wat hulp, regelen vrijwel al hun zaken op eigen initiatief; je zou willen dat elke leerling zo was! En als ze dan uiteindelijk ook een diploma conform het basisschooladvies weten te halen, zijn het juweeltjes binnen een

CORS WESTERDIJK: “ONZE PRACHTIGE CLUB MENSEN ONDERSTEUNT OOK IN DEZE CRISIS DE TALENTEN, HOE PITTIG DAT OOK IS. IK BEN ER OPRECHT TROTS OP DAT IK HUN VOORZITTER MAG ZIJN.”

school. Sommige topsporttalenten hebben tijdens de coronacrisis meer tijd aan hun studie kunnen besteden, velen hebben vanwege de omstandigheden hun sportieve ambities zien teruglopen. Ieder ziet ernaar uit de draad weer gewoon op te pakken.”

“Intern hebben wij sinds de zomervakantie veel werk verricht, om zo de nieuwe opdracht die ons is gegeven naar aanleiding van de motie Heerema [zie kader, red.] te verkennen”, zo legt Westerdijk uit. “Daarvoor hebben we onze organisatie uitgebreid, onder meer door naast Tom de Groen als landelijk coördinator, Mark Jennis-

kens als regionaal coördinator aan te stellen. Ook als Stichting LOOT was onze missie al breder dan er alleen te zijn voor de talenten op de Topsport Talentscholen, we wilden er voor alle topsporttalenten zijn. Je kan dus ook zeggen dat de motie ons het aanspreekpunt heeft gemaakt voor talenten die voorheen onder de radar bleven. De nieuwe opdracht van OCW biedt de kans onze bredere missie nog beter uit te voeren. In totaal vermoeden we dat er door het hele land, naast de ruim 3.000 NOC*NSF-statusleerlingen op de Topsport Talentscholen, zo'n duizend topsporttalenten op scholen zonder topsportfaciliteiten zitten”, aldus Wes-

FOTO: LOTTE SPRENGER

CORS WESTERDIJK: "ELK TALENT TELT, ONDANKS DAT ER MAAR EEN PAAR DE ABSOLUTE TOP IN HUN SPORT ZULLEN HALEN."

terdijk. "Het is voor het Expertisecentrum een uitdagende opdracht om ook die duizend topsporttalenten te bereiken, om ze te ondersteunen waar en hoe ze hun optimale combinatie van topsport en studie kunnen realiseren. In het afgelopen halfjaar hebben we hiervoor heel veel werk verricht, het resultaat kunnen we vanaf eind februari gaan lanceren. We zijn klaar om ons verhaal aan elk talent, elke school of sportbond te vertellen en richten ons op die drie doelgroepen. Zowel on- als offline willen we de talenten en hun ouders, de sportbonden en - via het Ministerie van OCW - het onderwijs bereiken."

Expertisecentrum

Het Expertisecentrum Voortgezet Onderwijs & Topsport (voorheen Stichting LOOT) ondersteunt sinds 1991 scholen die de combinatie van onderwijs en topsport voor sporters met een NOC*NSF-status mogelijk maken. Dat doet het met toewijding en verstand van zaken. Veel verschillende partijen zijn van invloed op het functioneren en het gemaakte beleid. Los van de

"Daarom is dual presteren enorm belangrijk: als de sportambitie stopt, vervolgt de route naar succes in de maatschappij"

Cors Westerdijk

Stakeholders over Expertisecentrum Voortgezet Onderwijs & Topsport

FOTO: TWITTER/@NOCNSF

NOC*NSF

NOC*NSF hecht veel waarde aan de duale carrière van talentvolle sporters. "Het is belangrijk dat talentvolle sporters hun sportloopbaan kunnen combineren met onderwijs", vertelt Wanda Schapendonk, projectleider TeamNL@work bij NOC*NSF. Voor elke fase van onderwijs biedt NOC*NSF in samenwerking met andere partijen daarom faciliteiten die topsporters en talenten helpen om de combinatie sport en onderwijs gemakkelijker te maken. Schapendonk: "We stemmen dit voor elke topsporter af op het niveau, de vaardigheden en ambities."

Met het Expertisecentrum Voortgezet Onderwijs & Topsport, voorheen Stichting LOOT, werkt NOC*NSF al heel lang samen om de kwaliteit van begeleiding op de Topsport Talentscholen te borgen.

"Onze samenwerking met het Ministerie van OCW, het Ministerie van VWS, maar ook met de TeamNL-centra, de gehele onderwijskolom en het Expertisecentrum is cruciaal. Samen bereiken we veel en werken we hard aan een zo optimaal mogelijke duale carrière voor topsporters", aldus Schapendonk.

"Stichting LOOT heeft daar de afgelopen jaren veel kennis en ervaring in opgedaan. Mooi om te zien dat die kennis en ervaring nu onder de naam Expertisecentrum Voortgezet Onderwijs & Topsport wordt ingezet voor de duale carrière van de talentvolle sporter. Daarnaast is het goed dat er een duidelijke plek is waar ouders van talentvolle sporters informatie kunnen krijgen, vragen kunnen stellen en zich kunnen laten adviseren."

NOC*NSF stimuleert ook na het voortgezet onderwijs de persoonlijke ontwikkeling van sporters. Schapendonk: "Met het programma TeamNL@work maken we talentvolle sporters bewust van het feit dat topsporter een tijdelijk beroep is en ondersteunen we topsporters in hun transitie naar een volgende carrière."

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)

In het debat over de begrotingsbehandeling van OCW voor het jaar 2020 zijn een motie en een amendement van Rudmer Heerema aangenomen over het bieden van faciliteiten op reguliere scholen voor talentvolle sporters met een NOC*NSF-talentstatus. Dit zijn dezelfde faciliteiten als genoemd in de 'Beleidsregel verstrekking licentie Topsporttalentschool VO'. Het Expertisecentrum Voortgezet Onderwijs & Topsport, voorheen Stichting LOOT, sluit samen met de betreffende bereidwillige school een contract af, waardoor zowel de school als de talentvolle sporter samenwerken aan een zo optimaal mogelijke ondersteuning in de combinatie onderwijs en topsport. Het Expertisecentrum ontvangt jaarlijks 200.000 euro om reguliere scholen met talentvolle sporters met een NOC*NSF-talentstatus te kunnen ondersteunen.

Stichting LOOT, nu het Expertisecentrum, ondersteunt Topsport Talentscholen al sinds 1991. Zij is de spin in het web volgens het ministerie, zij heeft kennis van de materie. Dat heeft Stichting LOOT in het verleden wel bewezen. Het Expertisecentrum helpt nu dus ook de reguliere scholen om de optimale omgeving te creëren waarbinnen de talentvolle sporter met een NOC*NSF-talentstatus school en sport op het hoogst haalbare

niveau kan combineren. Het ministerie heeft alle vertrouwen in het Expertisecentrum en is blij dat er zo gezamenlijk nieuwe mogelijkheden worden geboden aan topsporttalenten om onderwijs en topsport te combineren!

KNVB

Aloys Wijnker, manager top jeugdvoetbal bij de KNVB: "Het belang dat de KNVB stelt aan het Expertisecentrum Voortgezet Onderwijs & Topsport is groot. Het is wel zo dat wij de voetballers niet dagelijks trainen en begeleiden, iets wat andere bonden wel doen. Dat gebeurt in de voetballerij bij de clubs, wij zijn het overkoepelende orgaan. Zo praten wij bijvoorbeeld niet over de invulling van roosters. De samenwerking met de Topsport Talentscholen verloopt goed. Voor ons is de holistische benadering van een talent heel belangrijk, de cognitieve ontwikkeling is daar een onderdeel van. En daar ligt een uitdaging voor de school, de club, maar ook voor de voetballer, die daarin een bepaalde bewustwording moet ondergaan. Wij willen de clubs een spiegel voorhouden, want zij moeten ook op maat willen werken. Het is onder meer mijn rol om alle partijen hierover te informeren en te motiveren om hier rekening mee te houden, maar ook om te beïnvloeden. Wij geloven erin dat wanneer een talent cognitief wordt uitgedaagd, hij of zij ook een betere voetballer wordt. Daar zijn verschillende onderzoeken naar gedaan. Voetballers moeten echter wel begrijpen dat hiervoor een inspanning van hen wordt gevraagd. Om succesvol te zijn als sporter én als student, is gewoon heel erg lastig. Als je iets in de top wilt bereiken, dan moeten daar nu eenmaal veel inspanningen voor worden gedaan."

topsporttalenten en hun ouders zijn dat sportorganisaties (NOC*NSF, de sportbonden, TeamNL-centra, Regionale Topsport Organisaties), onderwijsinstellingen (basisscholen, mbo, hbo, wo) en de politiek (de ministeries van VWS en OCW). Met alle partijen wordt een professionele samenwerking nagestreefd, waarbij het belang en de ontwikkeling van het talent vooropstaan, zowel sportief als intellectueel. Het Expertisecentrum Voortgezet Onderwijs & Topsport heeft als doel elk topsporttalent optimaal te ondersteunen om voor hem of haar de best mogelijke combinatie van sporten, leren en presteren mogelijk te maken. Het is een onafhankelijke autoriteit, die verbinding zoekt en samenwerkt met een groot aantal verschillende stakeholders op het gebied van sport en onderwijs. Momenteel zijn er dertig Topsport Talentscholen in Nederland, met in totaal ruim 3.000 leerlingen. Daarnaast loopt er nu een pilot op acht reguliere scholen met één of meer statusleerlingen.

Duale carrière

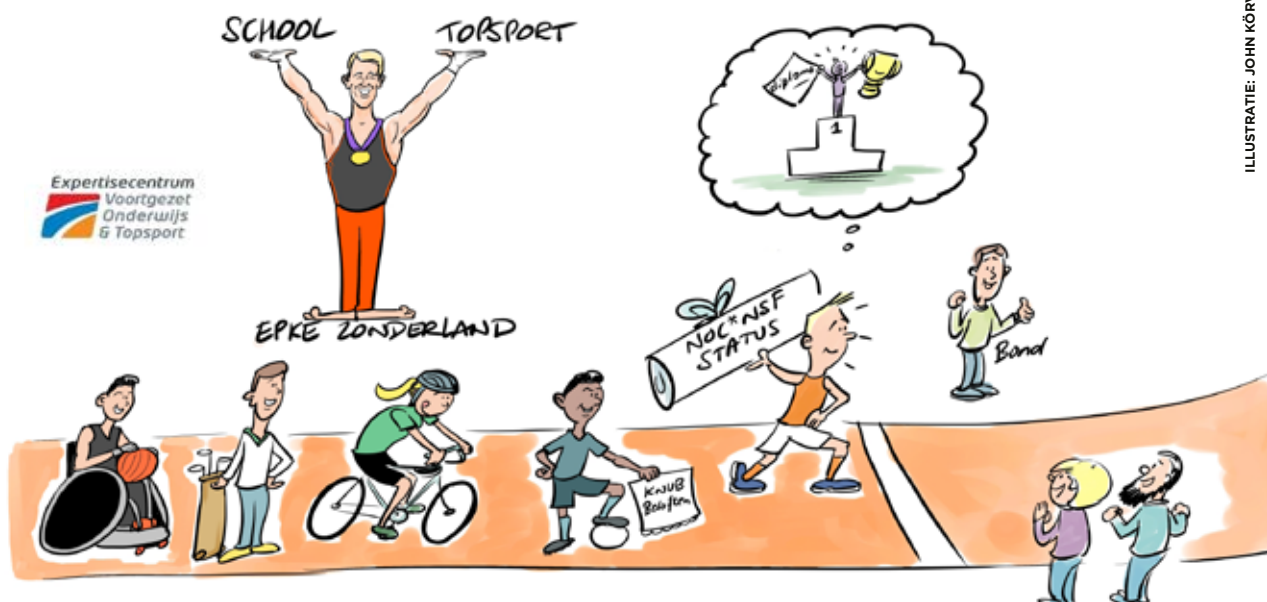
Westerdijk kijkt vol ambitie naar de toekomst. “De Topsport Talentscholen zijn stevig ingebed in het voortgezet onderwijs, zij bieden het optimale klimaat voor de duale carrière topsport en studie. Maar het zou mooi zijn als er voor die talenten voor wie de Topsport Talentschool te ver weg is of niet de juiste opleiding biedt, een goede school dichtbij te vinden is. Een school die de uitdaging aangaat het topsporttalent op individuele basis de juiste begeleiding en faciliteiten [zoals ontheffingen van vakken, red.] te bieden voor de duale carrière. Het Expertisecentrum biedt die ‘scholen met ontheffing’ de nodige ondersteuning. En adviseert het talent verder als die school niet die uitdaging kan of wil aangaan”, aldus Westerdijk.

“De motie Heerema heeft ons het aanspreekpunt gemaakt voor talenten die voorheen onder de radar bleven”

Cors Westerdijk

MOTIE HEEREMA

Ruim een jaar geleden diende VVD-kamerlid Rudmer Heerema een motie in: “De beleidsregel LOOT behorende faciliteiten openstellen voor reguliere scholen.” Overgenomen uit de motie: Heerema constateerde dat er ongeveer duizend geïndiceerde Topsport Talentscholen zijn die om diverse redenen (afstand te groot, niet de juiste opleiding) geen gebruik kunnen of willen maken van de faciliteiten die een Topsport Talentschool kan bieden behorende bij de beleidsregel LOOT. Heerema is van mening dat het niet moet uitmaken waar je woont of welk schooladvies je hebt om een zo optimaal mogelijke combinatie van onderwijs en topsport te kunnen doen. Elk geïndiceerd topsporttalent moet dezelfde kans kunnen krijgen om het beste uit zichzelf te halen. Zodoende verzocht hij de regering om de faciliteiten behorende bij de beleidsregel LOOT open te stellen voor die reguliere scholen, waar individuele geïndiceerde topsporttalenten samen met de betreffende bereidwillige school onder toezicht van Stichting LOOT een contract kunnen afsluiten, waardoor zowel school als topsporttalent samenwerken aan een zo optimaal mogelijke ondersteuning in de combinatie onderwijs en topsport. Aan dat verzoek is sinds 1 januari 2021 gehoor gegeven.

BEKIJK DE TOTALE ANIMATIE OP DE WEBSITE WWW.EXPERTISECENTRUMVOENTOPSPORT.NL.

“Het is belangrijk dat iedereen een duidelijk beeld heeft van wat het verschil is tussen een duale carrière op een Topsport Talentschool en een school met ontheffing. Want dat verschil is er wel degelijk. Op de Topsport Talentscholen weten de geschoolde begeleiders en alle docenten van de hoed en de rand, zij snappen de talenten. Er heerst een klimaat waarin gemiddeld zo’n honderd topsporttalenten per school topsport en studie optimaal kunnen combineren. Het netwerk in de sport is enorm: van sportbonden en -organisaties geleerd aan TeamNL tot aan topsportlocaties waarvan gebruikgemaakt kan worden. De organisatie en de cultuur van een Topsport Talentschool zijn duurzaam ingesteld op het leveren van maatwerk aan de talenten.” Een reguliere school die de uitdaging aangaat het talent te ondersteunen in topsport en studie en “ontheffingsschool” wordt, heeft niet zomaar een netwerk in de sport en een ingespeeld team. “Maar laat duidelijk zijn dat het natuurlijk fantastisch is wanneer een talent dicht bij huis kan trainen én naar school kan gaan”, aldus Westerdijk. “Op die manier blijft de drie-

hoek wonen, school en sport namelijk zo klein mogelijk, waardoor er meer tijd overblijft om te sporten en te rusten. Ontheffingsscholen mogen sinds dit jaar dus dezelfde faciliteiten inzetten. Bij dat recht hoort ook de verwachting dat er kwaliteit geboden wordt. In begeleiding en de juiste faciliteiten, je kunt immers niet zomaar een vak ontheffen. Het Expertisecentrum ondersteunt de ontheffingsscholen met informatie, advies en scholing, aan de hand van een checklist. Je zou die checklist een light-keurmerk kunnen noemen. Bij een Topsport Talentschool bestaat het volwaardige keurmerk uit veel kwaliteitscriteria. Een daarvan is dat je als student het onderwijs met een diploma afrondt op of boven je basisschooladvies. Dat wordt voor de ontheffingsscholen ook de uitdaging, omdat we regelmatig van situaties op reguliere scholen hoorden waar leerlingen onder hun niveau presteerden. Ook van elke ontheffingsschool wordt wel degelijk excellent maatwerk gevraagd.”

Lees verder op pagina 29

Vervolg van pagina 13

Elk talent telt

Westerdijk vervolgt: “Als de behoefte om meer te trainen groter wordt, moet er wellicht alsnog door de topsporttalenten naar een Topsport Talentschool worden uitgeweken. Zij hebben voor trainen overdag dan bijvoorbeeld de mogelijkheid om rond een vroege ochtendtraining tussen acht en tien uur heen te roosteren. Het is dus ook aan een bond om te beseffen wat je nodig hebt voor het aanbieden van een topsporttalentprogramma tijdens schooltijden. Topsport Talentscholen doen dat. Het Expertisecentrum ondersteunt de ontheffingsschool om leerlingen het DNA bij te brengen alsof ze op een Topsport Talentschool zitten. Uiteindelijk is het namelijk de bedoeling dat ook hun duale carrière slaagt en dat traject is best pittig. Elk talent telt, ondanks dat er maar een paar de absolute top in hun sport zullen halen. Daarom is dual preseren enorm belangrijk: als de sportambitie stopt, vervolgt de route naar succes in de maatschappij.”

“De organisatie en de cultuur van een Topsport Talentschool zijn duurzaam ingesteld op het leveren van maatwerk aan de talenten”

Cors Westerdijk

Elk jaar checkt de Topsport Talentschool haar kwaliteit, middels een externe audit, een zelf-audit of een collegiale audit. Deze driejaarlijkse cyclus levert veel data en feedback op, waarmee de school haar eigen kwaliteit verbetert en die van het netwerk. De kwaliteitseisen van het keurmerk staan centraal in de auditcyclus. Eens in de vier jaar herijkt het Expertisecentrum dit keurmerk. Voor de ontheffingsscholen heeft het Expertisecentrum nu een checklist ontworpen, die slechts enkele maar wel essentiële kwaliteitseisen bevat (het light-keurmerk). Westerdijk: “Het is goed dat er meer talenten beter begeleid gaan worden, zoveel is zeker. Het Expertisecentrum verzamelt de data over de

onderwijsresultaten van talenten op zowel de ontheffingsscholen als de Topsport Talentscholen. Zo monitort het Expertisecentrum de kwaliteit voor alle topsporttalenten.” ●

TOPSPORTTALENT

Een topsporttalent is een sporter die een NOC*NSF-status heeft. De drie meest voorkomende statussen voor topsporttalenten tussen de twaalf en achttien jaar zijn de Beloftestatus, de NT-status (talent op nationaal niveau) en de IT-status (talent op internationaal niveau).